

**ПОСИЛЕННЯ
КОНСОЛІДАЦІЇ
СУСПІЛЬСТВА ТА РОЛІ
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ
НА ШЛЯХУ ВСТУПУ
УКРАЇНИ ТА РЕСПУБЛІКИ
МОЛДОВА ДО
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

17-18 жовтня 2024 року

УДК 316+339.94
ББК 60.5+66.4

Соціологічна асоціація України
Південноукраїнське відділення САУ
Державний вищий навчальний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.
Д. Ушинського»
Кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет психології, політології та соціології
Universitatea de Stat din Moldova
Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice
Centrul Sociologie și Psihologie Socială al ICJPS
Asociația Sociologilor și Demografilor din Republica Moldova

**«ПОСИЛЕННЯ КОНСОЛІДАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА ТА РОЛІ
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ НА ШЛЯХУ ВСТУПУ УКРАЇНИ
ТА РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО
СОЮЗУ»**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

17-18 жовтня 2024 року

Видавничий дім
«Гельветика»
2024

**ПОСИЛЕННЯ КОНСОЛІДАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА ТА РОЛІ
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ НА ШЛЯХУ ВСТУПУ УКРАЇНИ
ТА РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ:
МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

Рецензенти:

Інна ГОЛУБОВИЧ, докторка філософських наук, професорка, завідувачка кафедри філософії Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Лілія ЯКОВЛЕВА, доктор політичних наук, професор, професор кафедри соціології Національного університету «Одеська Юридична Академія».

Рекомендовано Вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Протокол № 5 від 28.11.2024 р

Редакційна колегія:

Відповідальний редактор – **Олена ЛІСЕЄНКО**, д. соц. н., професор, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), голова Південноукраїнського відділення САУ, Україна

Члени редколегії:

МОКАНУ Віктор, д. соц. н., директор Центру соціології та соціальної психології Інституту правових, політичних та соціологічних досліджень Державного університету Молдови, керівник Асоціації соціологів і демографів Республіки Молдова, Республіка Молдова

БОРІНШТЕЙН Євген, д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), Україна

ПЕТІНОВА Оксана, д. філос. н., професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

АТАМАНЮК Зоя, д. філос. н., професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

Посилення консолідації суспільства та ролі людського капіталу на шляху вступу України та Республіки Молдова до Європейського Союзу : матеріали міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Кишинев- м. Одеса, 17-18 жовтня 2024 року) / за ред. д. с. н., проф. Лісеєнко О. В. – 138 с.

Матеріали конференції представлені в авторській редакції мовою оригіналу

© Південноукраїнське відділення Соціологічної асоціації України, 2024

© Асоціація соціологів та демографів Республіки Молдова, 2024

КОЛІСНИЧЕНКО Ксенія	СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА ЯК ЕЛЕМЕНТ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ.....	116
КОМАРИЦЯ Юлія	РОЛЬ МЕДІА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БЕЗПЕКИ ГРОМАДЯН	119
МАХНИЦЬКА Марія	ПЕРЕВАГИ ВСТУПУ РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА ТА УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	122
САВЕЛЬЄВА Марія	МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ГРОМАДЯН ВІД МАНІПУЛЮВАННЯ ГРОМАДСЬКОЮ ДУМКОЮ: РОЛЬ МЕДІА	125
ЯГОЛЬНИЦЬКА Анастасія	БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ: ЗАХИСТ ГРОМАДЯН ВІД ДІЙ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ	128

2. Стадніченко В. Громадянська думка як об'єкт маніпуляції засобами масової комунікації. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/14675/Stadnichenko.pdf?sequence=1> (дата звернення 04.09.2024).
3. Стельмашов А. З.М.І.: засоби маніпулювання інформацією. URL: <https://ms.detector.media/manipulyatsii/post/10579/2011-01-15-zmi-zasoby-manipulyuvannya-informatsiieyu> (дата звернення 04.09.2024).
4. Павелецька С. Як захиститися від маніпуляцій та пропаганди. URL: https://lb.ua/blog/svitlana_paveletska/524932_yak_zahistitsya_vid_manipulyatsiy.html (дата звернення 04.09.2024).

Анастасія ЯГОЛЬНИЦЬКА,

*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 035 «Філологія», факультет іноземних мов,
Університет Ушинського*

**Науковий керівник: Оксана ПЕТІНОВА, д. філос. н., професор кафедри
філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності,
Університет Ушинського**

БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ: ЗАХИСТ ГРОМАДЯН ВІД ДІЙ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ

Дезінформація стає серйозною загрозою для безпеки громадян у сучасному світі, де інформаційні потоки поширюються з небаженою швидкістю. Здатність відрізнити правдиву інформацію від неправдивої критично важлива для захисту особистої та суспільної безпеки. Дезінформація здатна вплинути на поведінку людей, викликаючи небажані наслідки, зокрема прийняття рішень на основі фейкових даних та маніпуляцій.

Типи дезінформації можна класифікувати на кілька основних категорій-контентів. Насамперед існує сфабрикований контент, який включає неправдиві матеріали, створені з використанням штучного інтелекту, таких як згенеровані зображення, відео та аудіозаписи, що часто називають «deepfakes», які видаються за реальні, але насправді є вигаданими. Наступний контент – це маніпульований контент, який представляє собою справжні дані, з якими було проведено маніпуляції, наприклад, шляхом використання підроблених зображень або відео. Також існує неправдивий контент, де справжній матеріал, такий як фотографії, був змінений або представлений в іншому контексті, що спотворює його первісний зміст. І останній – це фальшивий контент, при якому заголовки, візуальні ефекти або підписи загалом не відповідають фактичному змісту статті [2].

Дезінформація не прив'язана до жодної конкретної платформи і може приймати майже будь-яку форму комунікації. Вона проходить через телебачення, радіо, Інтернет та інші масові засоби зв'язку. Чутки, передані з

уст в уста, маніпульовані відео, промови, відредаговані фотографії, групові текстові повідомлення, програми для новин, а також майже будь-який інший вид матеріалу можуть використовуватися для поширення дезінформації. Особливе занепокоєння викликає поява технології «deepfakes», яка створює значні виклики у визначенні походження та достовірності відео. Ця технологія дозволяє цифровим способом «приєднувати» обличчя однієї людини на тіло іншої у відео, що дає можливість створювати контент за участю політиків, знаменитостей та інших осіб, який може мати значний негативний вплив на суспільство [3].

Дезінформація має глибокий і комплексний вплив на суспільство, який проявляється через різноманітні аспекти, такі як психологічний, економічний та політичний. Психологічний вплив дезінформації може бути значним: регулярний контакт з неправдивою інформацією ускладнює здатність людей відрізняти правду від брехні, що може призвести до загальної недовіри до всіх джерел інформації, включаючи ті, які традиційно вважаються надійними, як, наприклад, регульовані засоби масової інформації. Цей ефект особливо помітний під час кризових ситуацій, як-от пандемія Covid-19, коли дезінформація збільшила рівень страху і стресу серед громадян, погіршуючи їхню здатність адекватно реагувати на реальні загрози [2].

Економічний вплив дезінформації також не можна ігнорувати: поширення фейкових новин і неправдивих заяв про компанії та економічні події може дестабілізувати фінансові ринки, вплинути на інвестиції, змінювати ринкову вартість компаній і навіть спричинити економічні кризи [2]. Вплив дезінформації на політику та медіа є ще однією важливою сферою: у політичному контексті дезінформація може підривати довіру до державних установ і виборчих процесів, що може призвести до політичної нестабільності. В медіа дезінформація веде до розподілу неправдивих новин, що шкодить репутації ЗМІ, спотворює громадську думку і ускладнює пошук достовірної інформації.

Захист від дезінформації вимагає активної обережності та ретельного підходу до оцінки інформації. Першим і найважливішим кроком є звернення уваги на те, звідки надходять новини. Завжди перевіряйте, який сайт, джерело або платформа надає інформацію. Надійні медіа, що мають перевірену репутацію, чітко вказують свої джерела і несуть відповідальність за неї. Це дозволяє уникнути попадання на недостовірні або маніпулятивні матеріали, що можуть викривлювати факти або навмисно поширювати дезінформацію. Особливо це важливо у світі, де дезінформація може виглядати дуже правдоподібно завдяки її професійній подачі.

Другим важливим кроком є перевірка першоджерела інформації, особливо якщо новини надходять з соціальних мереж. Соціальні мережі часто служать джерелом недостовірної інформації, оскільки вони можуть поширювати чутки або фальшиві новини без належної перевірки. Перед тим

як довіряти новині, спробуйте знайти першоджерело та перевірити його достовірність. Крім того, завжди читайте весь текст, а не лише заголовки, які можуть бути оманливими та спрямованими на привернення уваги. Перевірка альтернативних джерел і різних поглядів на проблему допоможе створити більш об'єктивну картину і відрізнити правду від дезінформації. Чим більше у вас буде інформації з різних джерел, тим легше буде уникнути маніпуляцій та зберегти ясність розуміння подій [1].

Отже, дезінформація є серйозною загрозою для суспільної безпеки, оскільки вона має глибокий і всебічний вплив на всі аспекти життя громадян. В умовах стрімкого розвитку інформаційних технологій здатність відрізнити правду від брехні стає критично важливою для забезпечення як особистої, так і суспільної безпеки. Дезінформація не лише спотворює індивідуальне сприйняття реальності, але й має потенціал дестабілізувати економічні системи, підірвати довіру до державних установ та інших важливих інституцій, а також загрожує здоров'ю людей шляхом розповсюдження фальшивих медичних фактів. З метою зменшення негативного впливу дезінформації необхідно приділяти особливу увагу розпізнаванню фейкової інформації. Громадяни повинні вміти перевіряти достовірність джерел новин і забезпечувати їхню надійність, що включає перевірку фактів і аналіз альтернативних точок зору. Також важливо підтримувати відповідальність медіа, щоб запобігти поширенню недостовірної інформації. Лише комплексний підхід до перевірки інформації та підтримка етичних стандартів в медіа можуть допомогти зменшити вплив дезінформації та забезпечити стабільність і безпеку в суспільстві.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Madison Arnold. 7 ways to protect yourself against misinformation. URL: <https://news.asu.edu/20200407-solutions-7-ways-protect-yourself-against-misinformation> (дата звернення: 04. 09. 2024)
2. Eva Surawy Stepney, Clare Lally. Disinformation: sources, spread and impact. URL: <https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/POST-PN-0719/POST-PN-0719.pdf> (дата звернення: 03. 09. 2024)
3. Disinformation. URL: <https://www.americansecurityproject.org/public-diplomacy-and-strategic-communication/disinformation/> (дата звернення: 04. 09. 2024)